

RODOLJUB.

Izhaja vsak četrtek ter stane za vse leto 1 K 60 v., za pol leta 1 K. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 16 v. če se enkrat tiska; 24 v. če se dvakrat, in 30 v. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Krivi nauki.

Ljubljanski škof Anton Bonaventura je izdal pastirski list, v katerem pravi med drugim:

»Za vse smo postavljeni kot duhovni pastirji in ravno zavoljo tega moramo vedno in vedno vsem glasno oznanjevati, katero prizadevanje, katera politika se vjema z gospodstvom Božjim, katera pa ne; prvo moramo podpirati in vam priporočati, drugo pa pobijati in Vas od nje odvracati. Posebno pri volitvah vam moramo bistro povedati, kako morate voliti, ako hočete imeti zastopnike Bogu pokorne, ne pa Bogu upornih.

Nasprotniki trdijo, da se bore zoper klerikalizem, ne pa zoper vero, ko spodkopavajo oblast duhovnikov. In vendar je Jezus ustanovil svojo cerkev in je njej dal vso oblast in zapovedal, da mora njo vsakdo poslušati. Cerkev Jezusova pa nam govori po papežu, po škofih in duhovnikih. Kdor teh ne posluša, in njihovo delovanje spodkopava, upira se kar naravnost Jezusovim naredbam.«

Tako ljubljanski srboriti škof! Čujmo, kaj pa pravi dalmatinski nadškof Carev, ki je v katoliški cerkvi več kakor ljubljanski škof. Nadškof Carev piše v pastirskem listu:

»Kar je nekaj časa, opaža se pri duhovščini tudi te škofije, in posebno pri mladih duhovnikih, neko nedovoljeno vplivanje na stranke, katere žalibog ločijo deželo, ter da se tudi aktivno udeležujejo agitacije pri političnih volitvah v veliko škodo duhovniškemu poklicu in v nič manjše pohujšanje ljudstva. Taka dejstva morajo globoko žaliti naše srce, ki smo poklicani od Boga, da vladamo to škofijo, pa vidimo kako brezdamo to škofijo, pa vidimo kako brezpotrebno trati duhovščina dober del močij, odločnosti in delavnosti, ki bi se morale vse obrniti v čast božjo in zveličanje duš, zadnji in jedini namen našega poklica. Da imajo duhovniki svoje zmerno politično prepričanje, da izvršujejo svojo volilno pravico kakor drugi, tega se jim ne prepoveduje, ker so tudi oni državljani pred zakonom; ali da se živahno udeležujejo bojev različnih strank, to je za nje absolutno nečastno in jim je prepovedano po vsakem cerkvenem in svetem zakonu, ker to ni njihov poklic.

Poklic duhovnika pa je poklic miru in složnosti; duhovniki imajo objemati v svoji nebeški ljubezni, katera jih mora navduševati, vse narode in stranke: oni morajo imeti potrpljenje z onimi, ki se z njimi ne strinjajo, in biti narodom učitelji in voditelji mejsebojne ljubezni in potrpljenja. Okrožnico, katero so pred leti razposlali

francoski škofje svojim dušnim pastirjem, se je glasila; »Bodite pred vsem možje ljubezni, ne mešajte se v nobeno stvar, ki razburja in vstvarja razpore; ne dajte se nikomur rabiti kot orodje, ne pozabite, da jutri bodete pastirji premaganih in premagavalcev, ne držite se nobene stranke, ampak svoje vesti.«

Glede na to načelno nasprotje mej pastirskim listom dalmatinskega nadškofa in ljubljanskega škofa pravi »Slov. Narod«: to isto trdimo tudi mi liberalci. V tem pa, ko se papež in katoliška cerkev strinja z dalmatinskim nadškofom, razglašajo nas, ki nič več ne zahtevamo, kakor dalmatinski nadškof, za krivoverce, za odpadnike in sovražnike katoliške cerkve. Tolaži nas samo to, da se nahajamo v družbi vgladnejših duhovnikov, kakor so tisti, ki nas pošiljajo v dno pekla.«

Nič ne pristavljamo drugega, nego rečemo le to: Vse je povedano jasno. Ti narod pa sodi, kdo te prav uči, in kdo razširja krive nauke.

Nedeljska premišljevanja.

Piše katoliški duhovnik.

Ko pa je šel v Kafarnavm, stopil je k njemu (k Janezu), kateri ga je prosil in je rekel: Gospod! moj hlapec leži doma mrtvouden in hudo ga vije. In Jezus mu je rekel: Jaz bom prišel in ga bom ozdravil.

Iz evangelija sv. Matevža 8, 1-13.

Jaz bom prišel in ga bom ozdravil! On, odrešenik sveta, ki je pravi Bog, je na prve besede stotnika odgovoril: Pridem in ga ozdravim. In stotnik je bil pogan in njegov mrtvouden hlapec tudi ni veroval v pravega Boga. Vzlic temu pa naš ljubi Izveličar ni odgovoril: Ne grem! Naj ga vije naprej! Kaj to meni mari!

Primerjajte ljubi kristjani, obnašanje Jezusa Krista z obnašanjem naših mladih duhovnihov! Vtikujejo se v vsako posvetno reč, v najmanjšo volitev, in če ne obvelja njih ošabna beseda, pa jih ima takoj na jeziku: Ko te bo hudo vilo, to se pravi ko boš umiral, pa ne bom prišel, ali ti pa prinesem šmirnico in pridem!

Pri Kristovih besedah: Jaz bom prišel in ga bom ozdravil, spominjajte se tudi tistega brezverskega duhovnika na Goriškem, ki ni hotel sprevideti ženske, ker je bil njen mož naprednjaka volil. Tako izpolnujejo ti duhovniki izgled Jezusa Krista, ki je takoj ozdravil nevernika, katerega je hudo vilo. Ali se duhovniki, ki nas zavoljo volitev, katere z vero prav čisto nič opraviiti nemajo, zapuščajajo ob smrtni uri, ne puntajo zoper Krista samega, ki je pomagal bolnikom,

in naj so bili tudi pogani? O tem globoko premišlujte, ljubi kristjani.

Ali so taki duhovniki res nasledniki Kristovi? In ali se ti duhovniki, ki žive bolj za posvetne reči, kakor za cerkev, ne norčujejo tudi s sv. Pavla, katerega lepi list do Rimljanov se vam vsako tretjo nedeljo po razglašenju Gospodovem s prižnice prebira. Sveti Pavel piše: Bratje! Nikomur ne vračajte hudega za hudo; prizadevajte si za dobro ne le pred Bogom, ampak tudi pred vsemi ljudmi. Ako je mogoče, kolikor je pri Vas, imejte mir z vsemi ljudmi. Ne daj se premagati hudemu, temuč premagaj hudo z dobrim. Tako piše sv. Pavel! In sedaj premišlujte ljubi kristjani, ali se je zlata beseda svetega apostelna, le kolikaj prijela naših mladih kaplanov? Ali ne sejejo prepira, kolikor le morejo! Ali ne premagujejo dobro s hudim, in ali niso v jezi s celim svetom? Kaj bi pač pisal apostel Pavel, če bi vstal s svetega svojega groba, naši mladi, razposajeni duhovščini, ki svete zakramente za volitve prodaja? Zjokal bi se nad njo! Zjokal bi se nad njo!

Politični pregled.

Državni zbor se snide dne 31. januarja. Cesar ga bo otvoril s prestolnim ogovorom. Zdaj se sučejo vsa prizadevanja okrog volitve predsednika. Vlada hoče nemškega liberalca na to mesto spraviti, čemur pa se zlasti upirajo Slovani. Klerikalci hočejo, da naj to mesto zavzame nemški klerikalec dr. Fuchs. Boj za to mesto bo gotovo živahen.

Ministri med sabo. Mej ministri so nastala nespornost zaradi ogovora, s katerim otvori cesar državni zbor. Tudi se čuje, da poljski poslanci skušajo izpodriniti poljskega ministra Pietaka in na njegovo mesto spraviti grofa Vodicekega, ki se poganja za to, da bi se Poljaki združili z Nemci.

Angleška kraljica Viktorija je umrla v torek zvečer v visoki starosti 82 let. Za časa njenega vladanja se je Angleška znamenito povzdignila. Postala je največja in najbogatejša država na svetu. Kraljica Viktorija je vladala skoro 64 let Angleško. Njeno vladanje kaže dobro, kako mogočno lahko napreduje kaka država, ako je moč v rokah ljudstva, ako ima ljudstvo v vseh zadavah prvo in pglavitno besedo. Na Angleškem ima vso moč ljudstvo in Angleška je bogata in močna, v Avstriji imajo pa vso moč duhovniki in Avstrija je slaba in revna ter bolna smrt.

Dopisi.

Iz Košanske doline, 20. januarja. Hudo nam je bilo pri srcu, ker smo brali v »Rodoljubu«, da bo nam kmetom težko pomagati, ker smo tako neumni, da volimo klerikalce. Žalibog se je to v večini po Kranjskem godilo. Pri nas pa smo se držali dobro, in se le čudimo, da nam »gospodje« niso zapeljali več duš. Najprvo je naš župnik skušal pregovoriti može v občinskem odboru. Prinesel je seboj pastirski list, ki je izšel pred volitvijo. A povedalo se mu je, da pri občinski seji ni časa za branje istega. Na to je sklical shod v farovž, kaplani pa so tekali od vasi do vasi, prirejali shode, gostili ljudi, posebno na Ostrožnem Brdu, kjer pravijo klerikalcem zdaj »špeharji«, ker so bili pogoščeni s špehom. Pred volitvami so zopet tekali od hiše do hiše popisavali glasovnice, župnik pa je pozval ljudi kar v farovž. Vrh tega pridige v cerkvi, žuganje s peklom in hudičem. Ni zlomek, da bi taka sredstva ne vlekla. Žitnik je obljubil Suhorcem kamnit most čez Reko, ako ga volijo. Kaplan Lenasi pa je menda rekel, da ne bo prišel v nebesa, kdor voli liberalca, če tudi nima družih grehov. In vendar so dobili v Košani le 53 glasov, Božič pa 103. Občudovati moramo posebno vasi Buje, Čepno in Vovče, ki so soglasno volile Božiča. Naša krivda ni, če nismo zmagali. Povedati Vam moramo še nekaj najvažnejšega. Pred kratkim je bil na Bujah ples. Naš župnik pa je oznanil za ta dan »križev pot«, češ, da se da Bogu zadoščenje za veliko žaljenje, ki se mu bo storilo ta dan vsled plesa. — Če misli, da nas je s tem kaj zadel, se moti. Na ta način nas ne bo pridobil, pač pa oddaljil od sebe. Veseli nas, da so na naši strani vsi boljši posestniki. Klerikalci imajo samo take, ki se dajo pridobiti z vinom in špehom. Prihodnjič še kaj!

Iz šmarskega okraja na Štajerskem, 21. januarja. V našem okraju vre! Zadnje državnozbornske volitve so naše kmete vzdramile in vzbudile. To je bilo tudi treba. Dosedaj se je kmet v našem okraju malo brigal za svoje politične pravice in volil je vedno le tako, kakor mu je veleval kak fajmošter ali kaplanček. Za poslance je volil le tiste, katere so mu priporočali duhovni gospodje. Pri zadnji volitvi v kmečkih občinah pa so se nekateri kmetje uprli duhovniški komandi in kandidaturi dr. Ploja in so zahtevali, da se postavi za kandidata kak kmet. Ta zahteva je bila prepozno vstavljena, ker so bile volitve že pred durmi in ni bilo več časa iskati primerne kandidata. Kmetje so sicer pri zadnji volitvi v kmečkih občinah volili dr.-ja Ploja poslancem ali ob enem so začeli premišljevat, če bi res ne bilo bolje, da bi se v kmečkih občinah izvolil poslancem kmet, ki pozna iz svoje izkušnje vse križe in težave kmetskega stanu. Leta in leta so zastopali kmeta duhovniki ali po njih priporočeni doktorji, in nič se ni obrnilo na bolje, in nič koristnega niso dosegli. Dobro bi bilo, da bi sedaj enkrat še kak kmet poskusil, kaj se da doseči, in naj bi bil tudi kak kmet poslanec. To mnenje se sedaj razširja v našem okraju in kmetje vedno bolj in bolj izprevidavajo, da je to prava in zdrava misel, in da je treba nekaj storiti, da se ta misel pri drugih vo-

litvah uresniči. Samo jeden kmet, če ima še toliko volje, veljave in moči, ne more ničesar narediti, treba je, da se vsi kmetje združijo, in da stoje eden za vse in vsi za jednega. Takega združenja je kmetom treba in tako združenje se da in se mora doseči. Najbolje bi bilo, da se združijo vsi kmetje Šmarskega okraja v enem političnem in gospodarskem društvu, ki bode zastopalo kmečke koristi vsega okraja, v katerem bodo imeli besedo le kmetje in nihče drugi. Ustanovitev takega društva je za slovenski okraj nujna potreba, če hočejo kmetje, da se bode tudi njihov glas poslušal, in da bode tudi njihova beseda kaj veljala. Priprave za ustanovitev društva se že vrše in vse kaže, da bodo imele ugoden uspeh. Dolžnost vsakega kmeta, ki hoče dobro svojemu stanu, je, da krepko podpira vsa prizadevanja, ki merijo na to, da se čim preje ustanovi v Šmarju tako kmečko, politično društvo, in da potem pristopi k društvu.

Domače in razne novice.

Vedno lepše. Sodišče v Radovljici je te dni obsodilo bohinjaškega kaplana na 8 dni zapora, dva njegova svedra pa vsacega na 7 dni zapora. Kadar izvemo kaj več o tej stvari, bomo o njej že poročali.

Razširjajmo »Rodoljuba«. Klerikalci se boje »Rodoljuba« kakor samega peklenščeka. Na vse načine begajo in plaše ljudstvo, da bi ga odvrnili od lista. To bodi v vzpodbudo vsem poštenim narodnjakom: Razširjajmo »Rodoljuba«. Kdor more, naj si ga naroči, kdor ga dobiva, naj ga posoja sosedom.

Občinski odbor v Radečah je pred kratkim izvolil ljubljanskega škofa, potem dr. Šusteršiča, dr. Kreka in kaplana Smolnikarja za častne občane. Proti tej volitvi je 273 davkoplačevalcev protestiralo, češ, da imenovani častni občani nimajo za Radeče prav nobenih zaslug.

Žalostno pogorel je pri sodišču v Kranju dr. Šusteršič. Tožil je naprednega meščana g. Cirila Pirca, da mu je očital goljufijo z žlindro. Pri obravnavi pa je glavna priča dr. Šusteršiča krojač Skalja zlezal pod mizo. Ko so bile prižgane sveče, je Skalja zdihnil: Jezeš, prisegati pa ne, saj še tistih treh mesecev nisem odslužil, ki sem jih dobil zavoljo zadnje krive prisege. Ker je dr. Šusteršiča celo njegov prijatelj Skalja na cedilu pustil, je bil g. Pirc oproščen, dr. Šusteršič pa obsojen v stroške.

»Slovenec« zopet obsojen radi častikraje. Častikraja je pri »Slovencu« prišla že v navado in ima vsled tega znamenovati že dolgo vrsto obsodb. Te dni je stal »Slovenec« odgovorni urednik zopet pred sodiščem, tožen, da je v dopisu iz Starega trga pri Ložu, govorečem o ondotnem shodu, kradel čast c. kr. orožnikom. Odgovorni urednik je bil obsojen na 40 K globe in povrnitev stroškov, tisti duhovniki, ki so pravi krivci, pa so ostali nekaznovani.

Državnozbornske volitve so klerikalce veljale, kakor smo izvedeli od dveh odličnih duhovnikov, 26.000 goldinarjev. To je velikanska svota! Koliko koristnega bi se bilo lahko s tem storilo. V tem, ko

imajo klerikalci toliko denarja, da ga pri oknu mečejo, pa molzejo ljudstvo koder morejo in stiskajo iz njega denar za vse mogoče in nemogoče namene.

Obsojen kaplan. Okrajno sodišče v Kostanjevici je obsodilo kaplana Jerneja Klinca iz Čateža na 50 kron globe oziroma 10 dni zapora, ker je kradel čast naprednemu kandidatu pri zadnjih volitvah g. Ivanu Globočniku.

Vera peša. Župnik I. L. na Notranjskem že od 8. listopada ni prišel v šolo učiti veronauka, vsak teden zamudi 6 ur. Ni čuda, če vera peša, ako župnik neče izpolnjevati svoje dolžnosti.

Umno kletarstvo. Ravnokar je izšla nova knjižica o umnem kletarstvu, katero je po sklepu deželnega odbora kranjskega, spisal deželni potovalni učitelj za vinstvo v Ljubljani g. Fr. Gombač. Tako knjižico smo že dolgo pogrešali, ker dr. Vošnjakova knjiga, katero je pred 27. leti izdala družba sv. Mohorja, je zdavnej pošla; od takrat se je pa tudi marsikaj v kletarstvu spremenilo, in zato je bila nova slovenska izdaja neobhodno potrebna. Vsebina tega spisa je: Trgatev, stiskalnica, snaženje in hramenje vinske posode, sestava mošta in vina, naprava belega in črnega vina, pretakanje vina, vino za v steklenice, čiščenje vina, odkisanje vina, vinske bolezni, vinske napake in kleti. Ta knjižica ima razen navedene poučljive z 21 slikami pojasnjene snovi, še to glavno prednost, da se oddaja po skrajno nizki ceni. En komad stane namreč 30 h, po pošti 38 h; 40 komadov pa 8 kron, po pošti 8 K 50 h, torej celo 20 h komad. Razprodajo je prevzela za sedaj c. kr. kmetijska družba v Ljubljani.

Raje nevesto kakor stranko. Z Notranjskega se nam piše: Bil je par, ki se je imel ta predpust poročiti. On — železniški delavec — liberalce — z lepo mesečno plačo, a ona — dekla. Dekan je moledoval nevesto: »Daj, daj pregovori ga, da odstopi od liberalne stranke«. Ona — uboga in pregovarja ženina. Ta se brani in reče: »Raje odstopim od tebe, ko od liberalne stranke«. Ko nevesta — oziroma dekan — ne da miru, res odstopi od neveste. Pustil jo je, a ona — obrisala se je in šla zopet služiti, pa ne k — dekanu, kateri jo je spravil ob vrlega ženina. Ta dogodek pripetil se je v bližini Cerknice.

V Ameriko se je dne 22. t. m. odpeljalo z ljubljanskega kolodvora nad sto oseb. Kaj bo iz kmetije, če pojde vse v Ameriko? Pa kaj hočemo! Kako naj se razmere zboljšajo, če kmet sam sebi neče dobro in voli za poslance namesto kmetov dohtarje ali duhovnike.

Redek slučaj poselske zvestobe. Te dni je umrla v Ljubljani v starosti 91 let Marija Vogelnic, ki je več kakor pol stoletja nepretrgoma služila pri jedni in tisti rodovini.

Požar v Novem mestu. Dne 21. t. m. je bil v Novem mestu velik požar. Celo mesto je bilo v nevarnosti. Goreli so skednji nasproti kapiteljski cerkvi. Pogorelo je 13 poslopij z vsemi stranskimi pripadninami, seno, drva in živež.

Ljudsko štetje v Trstu. Laška gospoda, ki ima v Trstu vso oblast v rokah, opravlja ljudsko štetje na nezasišan način, samo da bi se naštelo več Lahov in kar malo Slovencev. Največje nezakonitosti se vrše v tržaški okolici. Politično

društvo «Edinost» se je radi teh sleparij in nasilstev pritožilo na namestništvo.

Iz Št. Ruperta na Dolenskem se nam poroča: Kakor smo čuli iz zanesljivega vira, je imel naš dušni pastir župnik Janez Mrvec 15. t. m. radi svoje agitacije, odnosno radi kolportáže agitacijskih listkov pri c. kr. okrajni sodnji v Novem mestu kazensko obravnavo, pri kateri je bil poleg svojih štirih sodrugov, namreč cerkovnika, župnijskega hlapca in še dveh drugih, krivim spoznan in obsjen na sila milo dezarno kazen 10 K. Seveda se je čutil župnik Mrvec vzpričo vsega svojega agitacijskega delovanja popolnoma nekrivega, ko ga je c. kr. sodišče obsodilo v sicer ne preobčutljivo kazen in se je »nedolžni mož« vsled tega baje oglasil ter izročil zadevo ljubljanskemu kazenskemu zagovorniku Ivanu Vencajzu, kateri slednji naj ga reši madeža, kojega mu je nevedoma povzročila Blaznikova tiskarna v Ljubljani oziroma pristaši njemu nasprotnega luteranstva in Fran Povše. Pač bi bilo svetovati g. Mrvcu, da si poišče zavetišče rajše pri dr. Šusteršiču, kateri bi zamogel v pomoč in obrambo svojega varovanja poklicati kar »sv. Duha«.

Bogato nevesto je obljubila prekanjena ljubljanska goljufica E. Š. nekemu ljubljanskemu mesarju in mu izvalila za to 140 kron.

Nemška šola v Domžalah je zadočila pravico javnosti. Potrebna ta šola ni; če hočejo Tirolci živeti med Slovenci, naj se uče slovenskega jezika.

Celovec ima sedaj 21.690 prebivalcev. Pri zadnjem štetju l. 1890. jih je imel 17.690. Hiš ima Celovec 1125.

Škrlatica je jako razširjena v občini Rovte nad Logatcem. Šola je zaprta do 3. februvarja.

Vola so ukradli neznani tatovi v noči od ponedeljka na torek posestnici A. Zupančič iz Bukovic. Vol je siv s črnimi lisami. Vreden je 244 K.

Tatvina. Posestniku Jakobu Kalanu iz Zg. Senice pri Medvodah je neki dni nar, ki je pri zadnji volitvi agitiral za klerikalce, ukradel hranilnično knjižico za 1400 kron.

Po prodajalnicah je kradel v Ljubljani neki Anton Adamič z Vrhniko, policaji so ga zasačili in ga spravili pod ključ.

Požar. Dne 15. t. m. je gorelo v Vrhpolju pri Vipavi. Samo orožniškemu vodji g. Hrastu se je zahvaliti, da ni nastala še večja nesreča.

Ubegel tat. Iz zapora v Škofji Loki je ušel 64letni Jakob Vodnik po domače Kobal z Gabrške gore, ki je bil zaprt zaradi tatvine.

Po plazu se je zdrsnilo blizu Slapa nekemu mladeniču iz Ponikev in fant se je ubil.

Volkovi. V Repsu na Sedmograškem so volkovi blizu ondotnega kolo dvora raztrgali dva vojaka. — V gozdu v občini Somogy je nabiral kmet Horvat suho vejevje. Volkovi so ga požrli docela, le noge v čevljih so ostale. — V Tölgyesu na rumunski meji so volkovi raztrgali deklo Ano Sandor.

Desetkratni morilec. 23letni kmet Raja Marić je v vasi Deč v Sremu z nožem umoril 4 osebe ter trupla razsekal. V ječi v Zemunu pa je v soboto ponoči z uteži pobil paznika Pjevca, šel v spalnico ter ondi ubil njegovo ženo in troje

otrok ter neko deklo. Nato je pobegnil s tovornim vlakom v Beligrad, kjer so ga prijeli in zaprli.

Volkovi so požrli vojake. Vsled naglo nastalega hudega mraza po gorah in gozdovitih krajih so se pojavili volkovi v velikem številu. Premagani od gladu vdirajo v sela in napadajo hleve. Pa tudi ljudi ne puste na miru; gladni so tako, da se ne bojé niti puške. Iz Galca poročajo, da je odšla od ondot rumunjska patrolja v Barboš. Na potu pa so napadli vojake volkovi. Vojaki so streljali, a vse zaman. Ko so postrelili vse patrone in omagali tudi v boju z bodalom, so se zgrudili in volkovi so jih požrli. Drugega dne so našli samo oglodane kosti, raztrgane uniforme in orožje. Strašna smrt!

Deček, ki neprestano spi. V Tarnopolu na Poljskem je pred 15 dnevi zaspal osemletni sin trgovca Koppela, in se še doslej ni zbudil. Srce mu bije pravilno, hranijo ga na umeten način.

Oče je našel umorjeni hčeri. 10. t. m. je šel šumar Holub v Novi Banji na lov. Naenkrat je zagledal kup vejevja, iz pod katerega je gledala ženska noga. Ko je vejevje odstranil, je našel dve mrtvi dekleti svoji — hčerki Terezo in Marijo. Prva je imela 17, druga pa 15 let. Bili sta v sosednji vasi na posetu. Ko sta se vračali domov skozi gozd, sta imeli seboj 25 in 15 kron. Radi tega denarja ju je neznan človek umoril.

Glasbenik Verdi obolel. Kakor javljajo iz Milana dne 21. t. m., je Verdi nevarno zbolel na možganih.

Trd spirit. V obrtnem društvu Draždanskem je te dni govoril kemik Liebich o »trdem spiritu«. Dejstvo, da v bližnji bodočnosti pride v trgovino spirit v obliki kubični centimeter velikih trdih kock, je iz premnogo vzrokov vredno pažnje. Izdelovanje teh trdih špiritnih kock je precej jednostavno. Denaturirani s 92 stop. se zmeša z 8,5% nekega milu podobnega izdelka, na kar se špirit sam po sebi strdi v trdo tvarino. O takem špirtu odpade potreba steklenice ter je s tem odvrnjena možnost tako nevarnih eksplozij; ob enem pa špirit, zažgan z žvepljenko, gori prav tako, kakor tekoči špirit. Ako v peči ne moremo hitro zakuriti, treba vreči vanjo le dve kocki in takoj zaplappola močen a nenevaren plamen; sosebno pa bo služil trdi špirit na potovanju, lovu ali v vojski.

Kaj popijo Parižani? V Parizu se povprečno spije na leto 5,610.958 hektolitrov vina, 305.944 htl. piva. Jabolčnika in hruševega mešta spijo Parižani 247.630 hektolitrov na leto. Brez finih likerjev, kisov, olja in družih pijač spije Pariz na leto čez 6,000.000 htl. tekočin.

Umori v Solunu. Nedavno se je pripeljal iz Jafe v Solun bogati grški trgovec Panagotis z ženo in otrokom. Ko gredo zvečer po ozki ulici, napade jih 5 roparjev, ki zahtevajo denar. Ko Panagotis odda ves svoj denar, ubijejo roparji njega, ženo in otroka ter razmesarijo trupla. Kmalu redarji zaslede grozno ubojstvo in zasačijo tudi 2 roparja. V stanovanju teh dveh pa najdejo še 9 trupel.

Električni tramvaj trčil je v voz. Iz ladjodelavnice »Stabilimento tecnico«, je peljal voznik razni materijal na vozu, katerega sta vlekla dva konja. Ko je bil voz izvlečen na cesto, po kateri vozi električni tramvaj, je ravno v onem času po progi dirjal nizdol električni vagon št. 126, kateri je vozil izpod Škednja v mesto. Vodnik na električnem vagonu je dal večkrat z zvonom znak, naj se voz umakne, a ker konji niso mogli nikakor izpeljati, se ni mogel voz umakniti tramwaju. Vodnik na električnem vagonu meneč, da se bode voz vendarle ugnil, ni za časa ustavil in zato sta vozova trčila. Voznik je k sreči spasil konje in svojo osebo, voz pa se je prevrnil in materijal se je razsiral po progi. Vodnik tramwaja se je srečno za časa ognil v notranjost vagona, tako ni nobene človeške nesreče. Sprednji

del elektriškega vagona je popolnoma zgnječen, a tudi motor ni več deloval, zato so telefonirali na glavno postajo, od kod so poslali drugi elektriški vagon, kateri je pohabljenega speljal do glavne postaje. Škode je okoli 200 kron. Večja nesreča se je dogodila v Barkovljah, tam je namreč električni vagon zadel v voz in ubil enega konja. Voznik Vidmar pa je bil poškodovan na obrazu in roki.

Boj — poljubom je napovedala amerišanska zdravnica dr. Ana Hatfield. Ta zdravnica označuje poljubovanje kakor barbaričen, nezdrav običaj, katerega treba iz higijeničnih vzrokov brezobzino odpraviti; najmanj pa bi si moral vsak in vsaka pred vsakim poljubom izvršiti antiseptično čiščenje ust. Zaljubljenici bodo proti takim »novotarijam«; poljubovanje izgubi pač vsako privlačnost, in dr. Ana Hatfield se najbrže bori proti nepremagljivemu nasprotniku. Popolnoma pa se strinjamo z amerišansko zdravnico v tem, da se odraščeni vzdrže nespametnega poljubovanja majhnih otrok, ker je to v higijeničnem oziru res nedopustno.

Ali je kmetu treba izobražbe in omike?

Kmet navadno nasprotuje ljudski omiki in jo podcenjuje. Večkrat se sliši kmeta reči in modrovati, kaj treba kmetu se učiti in se izobraževati, saj mu to nič ne koristi in ne hasne, za kmeta je dovolj, če zna orati, gnoj voziti, krompir saditi, živino rediti itd., kar se pa vse lahko stori, ne da bi bilo za to treba bogve kake šole obiskovati, se učiti, omikati in izobraževati. To je bilo morda vse res, dokler je bilo vsejedno, koliko zemlja rodi in dokler je še kmet opravljal tlako, in so ga imeli njegovi gospodarji za živino in ne za človeka. Sedaj je pa to drugače. Kmet je sedaj po odpravi tlake svoboden in prost in ima politične pravice. Treba mu je sedaj marsikaj vedeti in se marsikaj naučiti, če noče politično in gospodarsko zaostati za drugimi stanovni. Kje pa tiči moč drugih stanov, če ne v veliki omiki in izobrazbi in v kapitalu, katerega so si pa pridobili po svoji omiki in izobrazbi. Najhujši nasprotnik ljudske omike, če je količkaj pošten, mora priznati, da je v sedanjih razmerah razširjenje ljudske omike med kmetskim ljudstvom v veliko korist gospodarskega napredka. Dosedaj še ni nikjer škodovalo kmetijstvu, če si je kmetsko ljudstvo pridobilo boljše omike in izobrazbe. Nasprotno lahko opazujemo, da je ljudsko blagostanje v onih državah in deželah, kjer se je v obilni meri skrbelo za omiko in izobrazbo kmeta in kmetskega delavca, veliko večje kakor pa v državah in deželah, kjer se za razširjanje omike in izobrazbe ni ničesar storilo. Naravno je, da si bode kmet, če se je kaj učil, in če je kaj bral znal poprej sam pomagati, kakor pa tisti, ki se ni ničesar naučil, in kateri ni nikdar kake knjige prebral. Ravnotako bode tudi delavec, ki se je kaj učil in si je svojo pamet malo izbrusil, bolj porabljev in spretnejši pri delu, kakor pa tak, ki ni videl šole od znotraj. Tudi kmetijski pridelki so v takih krajih lepši in boljši, kjer se je kmetsko ljudstvo pospelo do večje omike in izobrazbe. Izobražen kmet se bode lahko in kmalu priučil kakega novega načina obdelovanja zemljišča, polja in vinogradov in bode kmalu sprevidel, če mu je to koristno ali ne. Ravno tako bode izobražen kmet čisto drugače se pe-

čal z živinorejo, kakor pa neizobražen. Slednji bode zaostal, pa če ima ravno tako dobro zemljišče, ravno tako dobro in lepo živino, in če je ravno tako imovit kakor prvi. Kmetje se o resničnosti teh besed v svojem kraju lahko prepričajo. Našli bodo dovolj vzgledov. Omika in izobrazba je torej kmetu potrebna že za umno gospodarstvo, potrebna pa mu je tudi za spoznanje svojih političnih pravic. Kmeti so močan že po svojem številu, in če bi ga še prešinilo spoznanje svojih političnih pravic in svoje sile, trepetali bi drugi stanovi pod njim. Toda žalibože kmeti se še ne zaveda pravic, in ravno za to se mu godi tako hudó in se mu bode godilo še huje, če se ne bode podal na pot omike in izobrazbe, po kateri pride do spoznanja. Navidezni prijatelji kmetijskega ljudstva, in med tem v prvi vrsti služabniki božji, bodo hoteli kmeta odvrniti od te poti, in če ne bodejo z lepimi besedami in obljubami ničesar opravili, postavili se bodo v bran in zaprli pot. Tedaj pa jim kmetje pokažite svojo kmetijsko pest in treščite jih na tla. Pot do spoznanja ljudskih pravic mora biti prosta tudi za kmeta, in nihče nima pravice, mu jo zastavljati in zavirati.

Izjava.*)

Občinski zastop studenški izreka v javni izvanredni seji popolno priznanje, spoštovanje in zaupanje velečastitemu gosp. župniku Antonu Bercetu v Boštanju radi njegove požrtvovalnosti in delovanja v dušnem pastirstvu in v skrbi za zboljšanje toli zanemarjenega zemljišča župne nadarbine ter za njegovo ljubeznjivo občevarje in pravično postopanje z župljani.

Obsoja pa nesramne napade iz zadnje dobe »Slovenca«, »Slovenskega Lista«, gosp. župnika Nemaniča v Št. Lambertu in vseh, kateri so povodom zadnjih državnoborskih volitev blatili čast občepriljubljenega župnika preč. gosp. Antona Berceta.

Občina Studenec se čuti dolžno to izjaviti, ker spada velik del občine v župnijo Boštanj.

Prebrano, sklenjeno in podpisano.

Občina Studenec, dne 20. prosinca 1901.

Franc Žnidaršič m. p., župan. Martin Žibert m. p. Anton Hočevar m. p. Janez Lipar m. p. Matija Bizjak m. p. Janez Sterk m. p. Anton Kovač m. p. Franc Žnidaršič m. p. Jože Mlakar m. p. Janez Terček m. p. Janez Androjna m. p. Matija Hočevar m. p. Jožef Gospodarič m. p. Janez Novšak m. p. Matija Korečin m. p.

(* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Tržne cene v Ljubljani

19. januarja 1901.

	K	e		K	e
Pšenica, 100 kg	16	—	Špeh povojen, kgr.	1	44
Rež,	13	60	Surovo maslo, "	1	90
Ječmen,	13	50	Jajce, jedno . . .	—	8
Oves,	13	60	Mleko, liter . . .	—	16
Ajda,	13	—	Goveje meso kgr.	1	28
Proso,	17	—	Telečje "	1	20
Koruza,	11	60	Svinjsko "	1	40
Krompir,	5	20	Koštrunovo "	—	80
Leča, lit.	—	24	Piščanec . . .	1	30
Grah,	—	20	Golob . . .	—	45
Fižol	—	18	Seno, 100 kilo . . .	4	40
Maslo, kgr.	2	—	Slama, "	4	40
Mast,	1	40	Drva trda, kiftr. . .	8	—
Špeh svež, "	1	36	" mehka, "	5	—

Loterijske srečke.

Gradec, 5. januarja.	74, 64, 44, 45, 26.
Brno, 9. januarja.	86, 28, 36, 38, 20.
Dunaj, 22. januarja.	23, 66, 12, 34, 65.
Lino, 12. januarja.	32, 82, 54, 14, 43.
Praga, 12. januarja.	78, 43, 41, 19, 22.
Trst, 12. januarja.	43, 10, 84, 15, 90.

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
pisarna: **na Kongresnem trgu 14**

Souvanova hiša, v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge in

obrestuje po 4 1/2 % od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka in brez odpovedi.

Hranilne vloge dobrodelnih, občekoristnih zavodov in vseh slovenskih društev, kakor tudi delavcev in poslov cele dežele se obrestujejo po 5 %.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

Dr. M. Hudnik,
predsednik.

Poštna hranilnica ček. št. 849.086.
Telefon št. 135.

Zmešane lase

kupuje po najvišjih cenah in plača bolje nego vsaka zunanja firma

Ludovik Businaro

v Ljubljani, Hilšarjeve ulice št. 10.

Nabiralce las opozarjam s tem uljudno na mojo firmo.

Kava (cikorija)

in sladna kava

družbe sv. Cirila in Metoda
v Ljubljani

ki se dobi v vseh specijalnih prodajnicah, in brez katere bi ne smela biti nobena slovenska hiša — je najboljša primes k pravej bobovej kavi, katera jej daje dober okus in lepo barvo! — Kupujte in zahtevajte povsod kavo družbe sv. Cirila in Metoda! ***

Vsaka gospodinja in mati

se mora blagrovati, katera rabi z ozirom na zdravje, varčnost in dobri okus Kathreiner-Kneippovo sladno kavo (pristno samo v znanih izvornih zavitkih).